

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00254&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00254. Гонорея

Автор: Eija Hiltunen-Back
Редактор оригінального тексту: Heidi Alenius
Дата останнього оновлення: 2017-05-24

Основні положення

- Для скринінгу підходить виявлення гонококового ДНК у першій порції сечі.
- Бактеріологічний посів є основним методом діагностики, який також використовують для визначення чутливості збудника до антибіотиків. Бактеріологічний посів виконують при клінічній підозрі на гонорею або якщо тест на виявлення ДНК збудника позитивний.
- Цефтріаксон є препаратом вибору, зважаючи на підвищену резистентність збудника до фторхінолонів.
- У деяких частинах світу повідомляється про зниження чутливості збудника до цефтріаксону.
- Гонорею не лікують оральними антимікробними препаратами, якщо даний штам не є чутливим до ципрофлоксацину.

Епідеміологія

- Викликається *Neisseria gonorrhoeae* (гонококом), що є грамнегативним диплококом.
- Частота виникнення гонореї, як і резистентність збудника до антибіотиків, варіюють залежно від країни.
 - У Фінляндії кількість випадків гонореї збільшилась. За рік виявляють близько 300 випадків (населення - 5,5 млн.).
 - Більше половини випадків зараження відбулись у Фінляндії.

- Найчастіше джерелом завезеної інфекції є Далекий Схід.
- Кількість випадків супутньої хламідійної та гонорейної інфекції збільшилась.
- Більше половини випадків інфікування у чоловіків відбувається внаслідок сексу між чоловіками.
- Штами, резистентні до фторхінолонів, стають все більше поширеними, тому фторхінолони більше не рекомендовані для лікування гонореї.
- По всьому світу виникають повідомлення про штамми, резистентні до цефтріаксону.

Інкубаційний період та симптоми

- Інкубаційний період у чоловіків - 2-5 днів після зараження, у жінок він дещо довший.
- Симптоми зазвичай незначні або зовсім відсутні.
- Симптоми у чоловіків - уретрит та жовтуваті виділення з уретри; симптоми у жінок - вагінальні виділення, біль при сечовипусканні, біль внизу живота.
- Проктит та фарингіт часто перебігають безсимптомно.

Ускладнення

- У жінок найбільш серйозним ускладненням є запальні захворювання статевих органів (PID [настанова 00547] [Запальні захворювання жі...]). У чоловіків гонорея іноді спричиняє епідидиміт [настанова 00249] [Біль в яєчках].

Лабораторні дослідження

- Тест на виявлення ДНК гонококу для скринінгу гонореї
 - Для дослідження виявлення гонококової ДНК збирають першу порцію сечі або беруть зразок за допомогою тампона [доказ 01651] [В].
 - Місце забору зразка тампоном залежить від локалізації ураження, також за потреби беруть зразки з глотки чи ануса.

- Один зразок можна використовувати для виявлення гонорейної та хламідійної інфекції.
- Чутливість до антибіотиків можна визначити лише за допомогою бактеріологічного посіву. Бактеріологічний посів проводять на додаток до тесту на виявлення гонококової ДНК, якщо в анамнезі пацієнта є чинники ризику виникнення гонореї (підтверджений діагноз гонореї у партнера, статеві стосунки між чоловіками) і/або є чіткі симптоми, що вказують на гонорею.
 - Забір зразків проводять дакроновим тампоном з уретри, шийки матки, глотки, прямої кишки. Його поміщають у спеціальну пробірку із середовищем для транспортування (за необхідності зберігається при температурі +4°C).

Лікування

- Якщо тест на виявлення гонококової ДНК позитивний, слід виконати бактеріологічний посів з метою визначення чутливості збудника до антибіотиків перед тим, як розпочати антимікробне лікування.
- Цефтріаксон 500 мг однією дозою внутрішньом'язово (якщо штам чутливий до цефтріаксону)
- Лікування у відповідності до міжнародних настанов, якщо не відома чутливість до антибіотиків: цефтріаксон 500 мг внутрішньом'язово + азитроміцин 2 г перорально.
- Пацієнтам із алергією на цефалоспорини можна призначати спектиноміцин 2 г однією дозою внутрішньом'язово (може бути потрібним спеціальний дозвіл).
- Ускладнені інфекції: цефтріаксон 1 г 1 раз на добу внутрішньом'язово, 3-5 днів

Виявлення інфекційних контактів та спостереження після лікування

- Особливу увагу слід звернути на виявлення інфекційних контактів у колективі. Бажано, щоб виявлення інфекційних контактів проводилось централізовано поліклінікою шкірвендиспансеру або іншими спеціалістами.
- Після лікування важливо виконати контрольне дослідження мазків для підтвердження видужання.
- Тест на виявлення гонококової ДНК через 3 тижні після лікування.

- Про інфекцію повідомляють державні органи охорони здоров'я згідно місцевих правил.

Пов'язані ресурси

- Огляди доказових даних [\[пов'язані|Gonorrhoea – Related res...\]](#) [\[доказ|D\]](#)
- Література [\[пов'язані|Gonorrhoea – Related res...\]](#)

Джерела інформації

R4. Kirkcaldy RD, Bolan GA, Wasserheit JN. Cephalosporin-resistant gonorrhoea in North America. JAMA 2013;309(2):185-7. [\[PubMedID|23299612\]](#)

R2. Unemo M, European STI Guidelines Editorial Board.. The 2012 European guideline on the diagnosis and treatment of gonorrhoea in adults recommends dual antimicrobial therapy. Euro Surveill 2012;17(47):. [\[PubMedID|23231859\]](#)

R3. Unemo M. Current and future antimicrobial treatment of gonorrhoea - the rapidly evolving Neisseria gonorrhoeae continues to challenge. BMC Infect Dis 2015;15():364. [\[PubMedID|26293005\]](#)

Настанови

- [Настанова 00547](#). Запальні захворювання жіночих статевих органів.
- [Настанова 00249](#). Біль в яєчках.

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 01651](#). Laboratory testing for neisseria gonorrhoeae.
Дата оновлення: 2003-03-20
Рівень доказовості: B
Резюме: The sensitivity and specificity of nuclear acid hybridization and nucleic acid amplification (LCR) appear to be high for the detection of gonococcal infection.
- [Доказовий огляд 07267](#). Behavioral interventions for improving condom use for dual protection.
Дата оновлення: 2014-06-13
Рівень доказовості: D
Резюме: Interventions promoting condom use for dual protection might not be effective for preventing pregnancy or sexually transmitted infections, although the evidence is insufficient.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-05-24

Автор(и): Eija Hiltunen-Back Автор(и) попередніх версій статті: Timo Reunala Редактор(и): Heidi Alenius
Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Infectious diseases Gynaecology

Ключові слова індексу

mesh: nucleic acid amplification test mesh: Neisseria gonorrhoeae mesh: antimicrobial therapy mesh: Breast Feeding
mesh: Ceftriaxone mesh: Pregnancy mesh: Ciprofloxacin mesh: Sexually Transmitted Diseases mesh: Gonorrhea
mesh: Spectinomycin mesh: smear speciality: Gynaecology speciality: Infectious diseases icpc-2: X71 icpc-2: Y71